

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

In memoriam Han Blankstein (1934-2019)

Marion van den Ende

Op 27 juni 2019 overleed Han Blankstein, lid van verdienste van de NVRG. Vanaf het allereerste uur was hij lid van de NVRG en sinds het eerste nummer in 1989 betrokken bij *Systeemtherapie*. Hij is 85 jaar geworden.

Blankstein was klinisch psycholoog, psychoanalyticus en groepstherapeut, maar bovenal systeemtherapeut. Al in 1967, lang voor de oprichting van de NVRG, stond hij aan de wieg van de gezinstherapeutische praktijk in Nederland. In 1971 promoveerde hij op een onderzoek naar herhaling van gezinsrelatiepatronen binnen een instelling. Zijn proefschrift *Repetition of patterns of family-relations in a treatment home* (1971) toonde aan dat kinderen het gedrag dat ze thuis laten zien, ook tonen binnen de muren van een instelling en dat ze daar dezelfde rollen en posities op zich nemen als thuis. In die tijd een nieuwe zienswijze voor velen.

In de jaren negentig was Blankstein directeur van de Pompekliniek, forensisch-psychiatrische kliniek voor terbeschikkinggestelden. Ik herinner mij een gesprek hierover waarin hij vertelde dat hij als directeur de makkelijkste functie had, want het eigenlijke, moeilijke werk werd door de uitvoerende werkers gedaan. Een wijze, bescheiden man die zich niet op de borst klopte en de verdiensten vaak bij anderen legde. Zo heb ik Blankstein ook leren kennen in de jaren dat wij intensief samenwerkten binnen de redactie van *Systeemtherapie*.

Twintig jaar lang zette Han zich met overgave in voor *Systeemtherapie*. De eerste tien jaar als adviseur van de redactie en vanaf 1997 tot en met 2009 afwisselend als redacteur, hoofdredacteur en redactiesecretaris. Die jassen pasten hem perfect. Met zijn bescheiden, niet veroordelende houding, met aandacht en scherppe, kritisch en met oog voor kwaliteit, maar altijd vriendelijk, aanmoedigend en positief van toon, kon hij jonge vakgenoten stimuleren. Hij was aimabel en gericht op de ander. Hij hield niet van ingewikkeld taalgebruik, maar van de systeemtherapeutische praktijk van alledag in eenvoudige, concrete bewoordingen. Hij hield ervan jonge systeemtherapeuten aan te zetten tot het opschrijven van hun vaak frisse bespiegelingen over het vak. Ook de meer filosofisch getinte beschouwingen over de systeemtherapeutische relatie vond hij

interessant voor *Systeemtherapie*. In een tijd waarin het belangrijker leek te schrijven over protocollen en richtlijnen, wilde hij de filosofische component binnen de systeemtherapie niet verloren laten gaan.

Op een dag, na afloop van een lange redactievergadering, liet hij mij zijn fotoboeken zien van twee reizen die hij met zijn zoon naar Japan gemaakt had. Vooral van de vaak eeuwenoude Japanse tuinen was hij zeer onder de indruk van de verstilling die hij daar vond, de schoonheid van de eenvoud, de behoefte aan bespiegeling die als vanzelf ontstond, en van de eeuwenoude betekenissen die erin gelegen liggen.

Eigenlijk deed Han Blankstein zelf me denken aan zo'n eeuwenoude Japanse tuin. Zijn ingetogenheid en eruditie, zijn filosofische inborst en tegelijkertijd zijn nuchtere concreetheid; wars van gezever, maar vragen opwerpend die tot nadenken stemmen. Zijn wijsheid met daarin opgeslagen jarenlange ervaring in het vak. Om met Alice van der Pas te spreken: 'Zo weloverwogen – en zo beleefd.' Voor mij was Han een Japanse tuin ten voeten uit. En zo'n Japanse tuin ... daar gaat mijn hart naar uit.

Literatuur

Blankstein, H. (1971). *Repetition of patterns of family-relations in a treatment home*. Rotterdam: Bronder-Offset.